



Foto: Frank Jansen

Pieter Koster is belastingadviseur
bij Profinis Accountants & Adviseurs te Urk

Identiteit onbekend – De erven X

Schenking aan onbekende betekende schenkbelasting voor erfgenamen

Over het algemeen is bekend dat over de waarde van geschonken goederen of van de bevoordeling die de begiftigde geniet belasting kan worden geheven. Deze belasting noemen we schenkbelasting. De schenker moet wel in Nederland wonen, wil de Nederlandse belastingdienst kunnen heffen. De woonplaats van de begiftigde is niet van belang. De schenker kan het ook zo regelen dat hij als schenker de belasting betaalt. We noemen dit vrij van recht schenken. Wanneer iets als gift wordt aangemerkt staat in ons prachtige Burgerlijk Wetboek. Dit Wetboek is bekend om zijn vele literaire hoogstandjes als het gaat om de opbouw en samenstelling van een zin. Prachtige volzinnen die herlezen moeten worden om de diepere betekenis ervan te kunnen doorgronden. Een van die hoogstandjes is de beschrijving wanneer iets als een gift wordt aangemerkt. Het betreffende artikel dat ik u niet wil onthouden luidt als volgt:

“Als gift wordt aangemerkt iedere handeling die er toe strekt dat degeen die de handeling verricht, een ander ten koste van eigen vermogen verrijkt. Zolang degene tot wiens verrijking de handeling strekt, de prestatie niet heeft ontvangen, noch daarop aanspraak kan maken, worden handelingen als bedoeld in de eerste volzin niet beschouwt als gift.”

Een volzin die ongetwijfeld zijn bedding heeft in rechtsgangen waarin fiscale slimmeriken geprobeerd zullen hebben vermogensonttrekkingen buiten het zicht van de belastinginspecteur te houden.

In dit verband kwam onlangs een uitspraak van de Rechtbank Zeeland-West-Brabant waarbij die direct mijn aandacht trok. Wat was het geval. Op enig moment in 2008 is een erflaatster overleden. Zij heeft bij testament van juni 2006 de twee kinderen van haar nicht tot haar enige en algehele erfgenamen benoemd. Op 12 maart 2008 hebben erflaatster en haar ook in het jaar 2008 overleden echtgenoot een bedrag van ruim 72.000 euro contant opgenomen van hun bankrekening. Bestemming onbekend.

Omdat dit bedrag na het overlijden van erflaatster niet meer deel uitmaakte van de nalatenschap en er geen verklaring is gegeven voor de bestemming van het bedrag, heeft de inspecteur medio december 2009 een aanslag recht van schenking opgelegd aan ‘de heer/mw. Onbekende’. Daarbij is uitgegaan van een schenking vrij van recht, met een waarde van 72.000 euro. De belaste verkrijging kwam uit op ruim 141.900 euro. De te betalen schenkbelasting bedroeg 69.900 euro. Het bedrag van deze aanslag waarvoor belanghebbenden, de erven X, aansprakelijk werden gesteld voor betaling is vastgesteld op 74.000 euro inclusief invorderingsrente en kosten. Dat lieten de erven X niet zomaar over hun kant gaan en zij gingen in beroep tegen de aanslag.

Het geschil is beperkt tot de vraag of de Successiewet de mogelijkheid biedt een aanslag recht van schenking op te leggen op het moment dat de identiteit van de verkrijger onbekend is. Volgens de rechtbank Zeeland-West-Brabant vormt de omstandigheid dat de verkrijger onbekend is geen belemmering om een voor de Successiewet belaste schenking in aanmerking te kunnen nemen. Onder ‘handelingen’ zoals opgenomen in de definitie van het begrip gift, worden ook verstaan eenzijdige handelingen, aldus de rechtbank. De stelling van de erven X dat slechts dan sprake kan zijn van een gift in civielrechtelijke zin indien de schenking door de verkrijger wordt aanvaard, is dus niet juist. Het beroep was ongegrond en daarmee zegevierde de lange arm van de Belastingdienst.

De conclusie uit deze rechtsgang is dat de omstandigheid dat de verkrijger van de gift onbekend is en blijft dit geen belemmering vormt om een vanwege de Successiewet belaste schenking in aanmerking te kunnen nemen. De conclusie is ook dat indien tijdig een aangifte Schenkbelasting was ingediend de schenkbelasting vele malen lager was geweest.

Of om het met een Chinees filosoof te zeggen: ‘Wees eerlijk tegenover eerlijke mensen. Wees ook eerlijk tegenover niet-eerlijke mensen. Zo komt eerlijkheid tot stand’. ◀